

Vergaderjaar 2013–2014

21 501-20

Europese Raad

Nr. 852

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 april 2014

Naar aanleiding van de economische dialoog met het Europees Parlement op 20 februari jl. heeft uw Kamer verzocht om een brief over uitspraken in die dialoog over pensioenhervormingen. Tevens hebben de leden van de fractie van de VVD aanvullende vragen gesteld. Met deze brief ga ik – mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid – in op deze vragen. Bij het merendeel van deze vragen is al uitgebreid stilgestaan gedurende het AO Ecofin van 6 maart jl.

Zoals in het regeerakkoord wordt gesteld dragen lidstaten zelf verantwoordelijkheid voor het voeren van een verantwoord economisch en budgettair beleid. Daarbij is het wel van belang dat lidstaten ook daadwerkelijk hervormen. De toekomstbestendigheid van individuele lidstaten en van de Economische en Monetaire Unie vraagt immers om verdere hervormingen. Op de lange termijn bieden structurele hervormingen op nationaal niveau de belangrijkste impulsen voor economische groei, voldoende werkgelegenheid en financiële stabiliteit. Allereerst voor de lidstaten zelf maar ook voor Europa als geheel. Daarom heeft het kabinet met de visie op de toekomst van de Economische en Monetaire Unie (Kamerstuk 21 501-20, nr. 704) van 29 november 2012 ervoor gepleit dat lidstaten het groeivermogen van hun economieën vergroten door middel van het doorvoeren van structurele hervormingen. Tijdens het OESO seminar waarover ik uw Kamer heb geïnformeerd met mijn brief van 28 februari jl. over versterkte Europese coördinatie ten aanzien van hervormingen (Kamerstuk 21 501-20, nr. 839), werd door de OESO het rapport «Economic challenges and policy recommendations for the euro area» gepresenteerd. Dit rapport onderschrijft het beeld dat landen via structurele hervormingen hun groeipotentieel kunnen vergroten en daarmee hun welvaart aanzienlijk kunnen verhogen. Mijn pleidooi is dat door gezamenlijk de benodigde hervormingen door te voeren we de groei van lidstaten en van Europa dan ook op een hoger en duurzamer niveau kunnen brengen. Daar is ook Nederland bij gebaat.

In mijn eerdere brief is – net als gedurende het eerder genoemde AO Ecofin – reeds ingegaan op enkele mogelijke manieren om te borgen dat structurele hervormingen daadwerkelijk worden doorgevoerd. In deze brief is als voorbeeld de bespreking van de ontwerpbegrotingsplannen van afgelopen november aangehaald voor een discussie op Europees niveau over structurele hervormingen. De Europese Commissie gaf in november 2013 een visie op de ontwerpbegrotingen van de eurolanden en de Ministers van Financiën hadden in de Eurogroep een openhartige discussie, waarna een aantal landen hebben toegezegd om additionele maatregelen te nemen.

Een voorbeeld van structurele hervormingen dat ik eerder heb gegeven is het terrein van beschermde beroepen. Een ander voorbeeld is de pensioenleeftijd.

Nationale hervormingen zijn een nationale verantwoordelijkheid, ook pensioenhervormingen. Zoals toegelicht gedurende het AO Ecofin hebben bijna alle lidstaten de afgelopen jaren de pensioenleeftijd verhoogd. Veel lidstaten voelden daartoe zelfstandig de noodzaak, ook al gaat het daarbij om politiek moeilijke afwegingen. Mijn pleidooi is erop gericht om daar waar deze ontwikkelingen in verschillende lidstaten tegelijkertijd plaatsvinden deze ook in Europees verband te bespreken om zo mogelijk de hervormingen op elkaar af te stemmen. Lidstaten zouden in dat verband van elkaar kunnen leren en tegelijkertijd elkaar moeten aanspreken als noodzakelijke structurele hervormingen uitblijven, zeker als dit de houdbaarheid van overheidsfinanciën in gevaar brengt.

Nu de tekenen van economisch herstel in Europa steeds sterker worden, komen we geleidelijk in een nieuwe fase, een fase waarin het accent meer moet komen te liggen op de vraag hoe we de concurrentiekracht van Europa kunnen verhogen en solide groei kunnen aanjagen. Het implementeren van fundamentele hervormingen is een belangrijke randvoorwaarde om deze doelen te bereiken. Het kabinet heeft de afgelopen jaren reeds een zeer ambitieuze hervormingsagenda gepresenteerd op onder andere het terrein van de arbeidsmarkt, de woningmarkt, pensioenen, de langdurige zorg en de energievoorziening. Hiermee wordt een stabiele economische en houdbare basis voor de toekomst gelegd. Het kabinet is van mening dat het groeipotentieel van Europa en van Nederland nog beter benut kan worden, indien de lastige maar ook noodzakelijke hervormingen in heel Europa in hetzelfde tempo en met een vergelijkbaar ambitieniveau worden doorgevoerd. Dat leidt tot een economisch sterker Europa en dat is direct in het Nederlands belang. Het kabinet dringt daar dan ook doorlopend op aan en zal in Europa de dialoog blijven voeren om nog beter te kunnen borgen dat de noodzakelijke hervormingen daadwerkelijk worden doorgevoerd.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem